

Ergetowski, Ryszard

Dziesięciolecie Ostsee-Akademie

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 44/2, 195-196

1999

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ESF nie brały udziału kraje, w których historia subdziedziny chemii była kiedyś, w odmiennych warunkach politycznych, a mianowicie w ramach sowieckiego imperium, uprawiana w sposób znaczący. Co do udziału Polski w realizacji tego programu, to zaowocował on obecnością dwóch historyków subdziedziny chemii. Wszelako wydaje mi się, że z pożytkiem dla wysiłków European Science Foundation zbliżania poszczególnych narodów na naszym kontynencie byłoby, gdyby także kilku innych polskich historyków subdziedziny chemii wzięło udział w pracach poszczególnych sekcji w ramach programu ESF.

Stefan Zamecki
(Warszawa)

DZIESIĘCIOLECIE OSTSEE-AKADEMIE

We wrześniu 1998 r. minęło dziesięć lat od założenia Ostsee-Akademie w Lübeck-Travemünde, dziesięć lat prac nad problematyką krajów basenu Morza Bałtyckiego. Fakt ten stał się okazją do uroczystego spotkania ludzi związanych z tą instytucją, z jej badaniami, zarówno z terenu Niemiec, jak i spoza ich granic. W ciągu 8 i 9 września uczestnicy sympozjum mieli możliwość zapoznania się z szeregiem wygłoszonych z tej okazji referatów, które następnie ukazały się w tomie pt. *Zehn Jahre Ostsee-Akademie* (Lübeck 1998 ss. 176). Wprowadzeniem do nich były przemówienia: prezesa Akademii dra Philippa von Bismarcka oraz prezydenta RFN prof. dra Romana Herzoga. Uwagę czytelnika przyciąga zwłaszcza wystąpienie ministra sprawiedliwości ze Szlezwiaku-Holsztynu – Gerda Waltera. Porzucając zdawkowość okolicznościowych oracji, nie poprzestając na sloganach o dobrym sąsiedztwie, z całą otwartością wykazał złe doświadczenia wyniesione z ostatniej wojny przez narody, które znalazły się w konflikcie z III Rzeszą. Uznanie po jej upadku agend NSDAP za organizacje zbrodnicze stało się podstawą niemieckiej *katharsis*, której niestety, nie doznały narody pozostające pod rządami komunistycznymi. W zasadzie prezentowane przez przedstawicieli polityki i nauki niemieckiej, jak i zagranicznych gości teksty, sprowadzały się do relacji zachodzących pomiędzy poszczególnymi nadbałtyckimi krajami z Niemcami, do historycznych reminiscencji z akcentami dobrych i złych momentów. Ze strony gospodarzy wystąpili: Dietmar Albert, Peter Becher, Manfred Cartens, Günter Friedrich, Herbert Hupka, Ortfried Kotzian, Josef Joachim Menzel, Odo Ratza, Ferdinand Seibt, Helmut Siepenkort, Heide Simonis, Heinz-Adolf Treu, Klaus Ziemer. Wśród referentów zagranicznych znaleźli się: Władysław Bartoszewski i Włodzimierz Borodziej z Warszawy, Antanas Gailius z Wilna, Armands Gutmanis z Rygi, Ahti Jäntti oraz Antti Karppinen z Finlandii, Erik Kergandberg z Dorpatu,

Jørgen Kühl z Dannewerk, Miroslav Kunštát z Pragi, Artur Kuznecov z Królewca, Taras Kyjak z Czerniowiec, György Nógrádi z Budapesztu, Carl-Einar Stalvant z Huddinge, Swetlana Tscherwonnaja z Moskwy. Jak widać między prelegentami byli także przedstawiciele Ukrainy (Bukowiny), choć geograficznie nie jest ona związana z Bałtykiem, a historycznie nie z Rzeszą a Austrią. Zadziałała tu jednak idea międzymorza: Bałtyk – Morze Czarne.

Głównym motywem wszystkich wystąpień był problem ułożenia dobrosąsiedzkich stosunków, wzajemnego poznania i tolerancji, a wszystko to w aurze historycznych odwołań i uczciwych ocen. Program ten jest podstawą naukowo-publikacyjnej działalności Akademii, która w ciągu dziesięciu lat swego istnienia na tym polu zapisała się bardzo dobrze. Organizuje ona permanentne, poświęcone wybranym zagadnieniom seminaria, przygotowywane i prowadzone przez wybitnych fachowców. Spotkania te poszerzają naszą wiedzę o kulturze, nauce, ekonomice i historii poszczególnych regionów Morza Bałtyckiego.

Akademia prowadzi także działalność edytorską. W serii pt. „Travemünder Prokoll, Berichte...” ukazało się dotychczas pięć tomów. Zostały one poświęcone Litwie, Estonii, Czechom, Gerhartowi Hauptmannowi. Ostatni (piąty) zawiera materiały z relacjonowanego tu sympozjum. Od 1996 r. staraniem Akademii wychodzą również roczniki „Mare Balticum” zajmujące się kulturą, historią i różnorodnością leżących nad nim obszarów.

Nieco uwagi należy poświęcić związkom Akademii z nauką polską. Niejednokrotnie jej przedstawiciele uczestniczyli w organizowanych w Travemünde seminariach, brali udział w odbywanych pod auspicjami Akademii historyczno-sentymentalnych podróżach. Niemala w tym zasługa dyrektora tej placówki dra Dietmara Albrechta, który uczynił ją otwartą na wszelkie problemy, który oparł jej działalność o szeroko pomyślany region. Wypada zatem życzyć Ostsee-Akademii i jej pracownikom, aby i przez następne lata zabiegała z równym pożytkiem o kulturową integrację bałtyckiego regionu.

Ryszard Ergetowski
(Wrocław)

SEMINARIUM KONTEKST ODKRYCIA W DZIEJACH DZIEDZINY NAUKI

Cykl posiedzeń seminaryjnych *Kontekst odkrycia w dziejach dziedziny nauki* prowadzony jest od października 1995 r. przez prof. dr hab. Alinę Motycką (z Instytutu Filozofii i Socjologii PAN) i prof. dr hab. Stefana Zameckiego (z Instytutu Historii Nauki PAN). Skupia przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych